

Lähisuhtevägivalla kõnede ajamustrid

Lähisuhtevägivald (LSV) on ajas selgelt muustriline, suurima riskiga on hilisõhtud. Nii Häirekeskuse kõnede kui ka PPA-s registreeritud juhtumite andmetel on koormus suurim nädalavahetuste õhtutel ja öösi. Suurima riskiga ajavahemik on kell 20–23, mil Häirekeskusele tehakse keskmiselt neli LSV-teemalist kõnet tunnis. Laupäeviti tehakse keskmiselt 66 kõnet, esmaspäevast neljapäevani 39.

LSV-teadete arv suureneb pühade, palgapäevade ja kuumalainete ajal. Aastavahetusel tehakse üle 150 LSV-kõne, mis on üle kolme korra rohkem võrreldes tavapäevaga. Palga- ja toetuspäevadel lisandub 5–6 kõnet päevas ning pikaajaline kuumaperiood seostub kuni kaheksa lisateatega päevas, neist enamik õhtul ja öösel.

Häirekeskuse ja Ohvriabi kõnede arvu kasv viitab kasvavale abiotsemisele, samal ajal kui PPA-s registreeritud LSV juhtumite arv on vähenenud. Häirekeskuse LSV-kõnede päevane keskmine arv on 2021. aastaga võrreldes kasvanud 15%, Ohvriabisse tehtud kõnede

Lähisuhtevägivallaga seotud kõnesid tehakse Häirekeskusele enim nädalavahetuste ning suuremate pühade õhtutel ja öösel. Ohvriabi koormus on suurem pühadele järgnevatel tööpäevadel ja päeva keskel.

LSV-teemalised kõned on viimase viie aasta jooksul selge ajalise muustriga (joonis 1). Kõige kindlamalt on seda näha ööpäeva sees, kus nii Häirekeskuse kui ka PPA andmetel on koormus suurim hilisõhtul ja öösel. Suurima riskiga ajavahemik on kell 20–23, kui tehakse keskmiselt neli LSV-kõnet tunnis. Nädalapäevade lõikes antakse LSV-st teada rohkem laupäeval (66 kõnet ööpäevas) ja pühapäeval, seevastu esmaspäevast neljapäevani registreeritakse keskmiselt 39 LSV-kõnet.

Kõnede sagedus on tavapärasest suurem palgapäevade ajal ja suvel. Väga selgelt eristuvad kõik riigipühad, kus näiteks aastavahetustel on lähisuhtevägivalla teateid keskmisest päevast üle kolme

Arenaguseire Keskuse uurimissuuna „Lähisuhtevägivalla levik ja trendid Eestis“ eesmärk on tuvastada lähisuhtevägivalla muutuvaid mustreid ja abiotsemise trende Eestis, et hinnata selle pikaajalist mõju ning toetada tõhusamate sekkumiste kujundamist.

Uurimissuuna materjalid: www.arenaguseire.ee

arv on 2026. aasta kevadkuudel suurenenud kuni 80%. Seevastu PPA-s registreeritud LSV-kuritegude arv on olnud languses. See võib viidata vähem nähtavatele ja raskemini tõendatavatele vägivallavormidele. Ekspertide hinnangul mängib rolli ka muutunud menetluspraktika ja LSV-mõiste kitsenemine.

korra rohkem (tabel 1). Kokku tehti Häirekeskusele 2025. aastal üle 18 700 LSV-teemalise kõne (ühes päevas keskmiselt 51) ning viimase viie aasta jooksul on aastane kõnede arv suurenenud 15% (joonis 2). PPA-s on seevastu vähenenud nii kuriteoliste LSV-juhtumite arv kui ka süüteota LSV-juhtumite arv (vt ka infokast lk 2).

Kui Häirekeskuse kõned peegeldavad vahetut sekkumist vajavat olukorda, siis Ohvriabi kriisitelefoni on ööpäevaringne nõustamiskanali, kuhu pööratakse enamasti pärast juhtunut. Ohvriabisse tehakse kõnesid rohkem esmaspäevast kolmapäevani ajavahemikus 10–17ni. Võrreldes Häirekeskusega on Ohvriabi kõnede hooajalisus selgelt väiksem. Riigipühadest suureneb koormus eelkõige jõulude ajal ning peale iseseisvus- ja taasiseseisvumispäeva, ent aastavahetuse efekti ei ole. Sarnaselt Häirekeskusele on ka Ohvriabi koormus suurenenud. Eriti hoogne kasv toimub 2026. aastal, kui nelja varasema aastaga võrreldes on tehtud üle 80% rohkem kõnesid. Suurim kasv on olnud aprillis ja mais.

Tabel 1. Suurimate LSV-kõnede arvuga tähtpäevad 2021–2025

Päev	HK kõnede arv päevas	Märkus
Aastavahetus (01.01)	156	Aastatel 2021–2025 kõige suurema LSV-teadete arvuga päev
Jaani- ja Jüüripühad (23.06–24.06)	82	Eriti suur oli kõnede arv 2023. aastal, kui pühad kattusid nädalavahetusega
Jõuluperiood (23.12–26.12)	74	Jõulude ajal tehtud LSV-kõnede hulk on viimastel aastatel selgelt suurenenud
Isadepäev (november)	67	Päev ületab oodatavat kõnede keskmist 15% võrra ning ka järgneva kolme päeva LSV-teadete tase on oodatust kõrgem. PPA andmetel suureneb eelkõige süüteota juhtumite arv
Emadepäev (mai)	61	LSV-teadete arv on oodatust kõrgem ka kahel järgneval päeval

Allikas: Arenaguseire Keskus, 2026. PPA ja Häirekeskuse andmed

On seos LSV-kõnede arvuga

- Nädalavahetused, hilisõhtune aeg, suvekuud
- Suuremad tähtpäevad ja riigipühad
- Mitmepäevane kuumalaine
- Palga- või toetusepäevad (5. või 8. kuupäev ja järgnevad päevad)

Seost LSV-kõnede arvuga ei ole

- LSV-teemalised meediakajastused
- Suured spordisündmused (Eesti koondise mängud, jalgpalli EM/MM, olümpia)
- COVIDi ja Ukraina sõja mõju
- Külma- või sajuperiood
- Elektri hind

Joonis 1. Lähisuhtevägivalda kõnesid ennustavad tegurid

Kõnede arv suureneb palgapäevadel ja kuumalainete ajal, aga mitte spordisündmuste või LSV-meediakajastuse mõjul.

LSV-teemaliste teadete arvu muutust on teaduskirjanduses seostatud lisaks nädalavahetuste ja pühade mustriks ka suurte spordisündmuste või koondiste ootamatute kaotustega, pikemate kuumalainete, palgapäevade või COVIDi piirangutega. Eesti andmed viitavad palga ja kuumalainete mõjule.

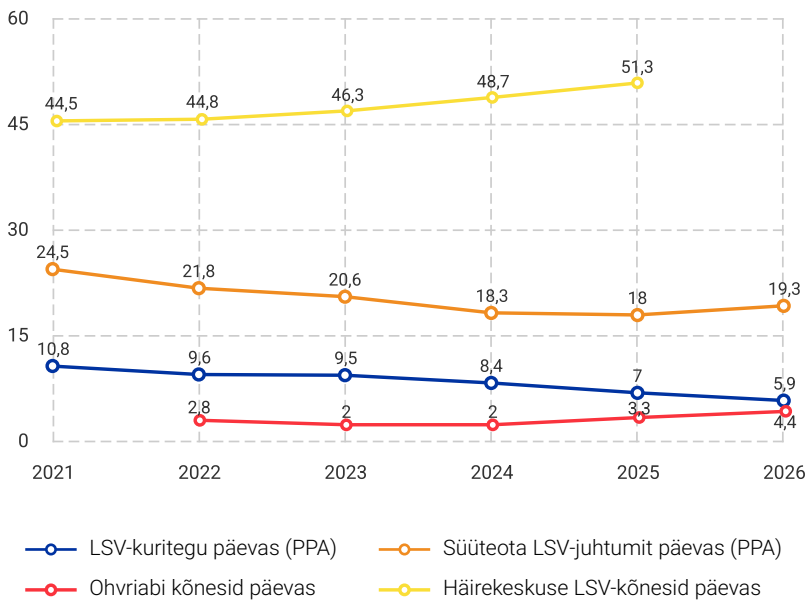
Nii Häirekeskuse LSV-kõnede kui ka PPA-s registreeritud juhtumite arv suureneb iga kuu 5. (kuni 5–6 lisakõnet päevas) ja 8. kuupäeval (3–4 lisakõnet päevas) ning neile järgneval kahel päeval. 1. kuupäeval ega sellele järgnevatel päevadel palgapäevaefekti ei ole. Politsei andmed viitavad, et kasv tuleneb rohkem süüteota LSV-konfliktidest kui juhtumitest, kus registreeriti ka kuritegu (vt ka kõrvalolev infokast).

Analoogselt on Eestis viited kõnede arvu ja kuumalainete seosele. Muutust on näha mitmepäevastel kuumaperioodidel, kui näiteks

viis päeva kestev vähemalt 27-kraadise temperatuuriga periood on seostatav ligi 8 lisanduva LSV-kõnega päevas. Enamik lisakõnedest (6) tulevad õhtu- ja öötundidel, mis tähendab, et seos võib olla kuumuse kestuse, kumulatiivse stressi, unekvaliteedi halvenemise ja muutunud sotsiaalse rütmiga.

Tulemustest ei ole näha, et Häirekeskuse LSV-teemaliste kõnede arvu mõjutavad LSV-meediakajastused; suured spordisündmused või Ukraina sõja sündmused. Ka erinevate COVID-i piirangute kehtestamine või kaotamine (alates aastast 2021) ei toonud kaasa ajutist muutust LSV-kõnedes. Ehkki üksikud leevendustele järgnenud päevad olid suuremate kõnede arvuga, ei ole see muster järjekindel.

Kõik kirjeldatud seosed kehtivad vaid Häirekeskuse kõnede ja PPA-s registreeritud LSV-juhtumite kohta. Ohvriarvise tehtud kõnede puhul on küll nähtav riigipühade järgne tõus, ent samalaadset seost palgapäevade, kuumalainete, spordi- ja meediasündmuste ega COVID-19 piirangutega ei ilmne.

Joonis 2. Häirekeskuse ja Ohvriabi LSV-kõnestatistika ning PPA-s registreeritud LSV-juhtumid ajas

Allikas: Arenguseire Keskus, 2026

Häirekeskus märgib kõne ajal saadud esmase info põhjal juhtumi LSV-na. Politsei täpsustab asjaolud sündmuskohal ja võib muuta sündmuse liigitust. Seetõttu võib Häirekeskuse andmetes LSV-na alanud kõne PPA andmetes LSV-na mitte kajastuda.

PPA andmetes jagunevad LSV-juhtumina kinnitatud sündmused omakorda **kuritegudeks** ja **süüteota juhtumiteks**.

Süüteota juhtum ei tähenda, et vägivalda või ohtu ei olnud. See tähendab, et juhtum jäi politsei andmetes LSV-ks, kuid kriminaalmenetlust ei alustatud.

Põhjuseks võib olla, et ei tuvastatud konkreetset kuriteotunnust, nähtavat vigastust, karistatavat ähvardust või muid menetluse alustamiseks vajalikke asjaolusid.

Süüteota LSV võib olla iseloomulik vaimse või majandusliku vägivalda juhtumitele, kus kahju ei pruugi olla nähtav ega lihtsalt tõendatav. Süüteota LSV osakaalu suurenemine võib viidata just selliste vägivaldaliikide kasvavale levimusele.

Allikad: Häirekeskuse, PPA ja Ohvriabi statistika aastatest 2021–2026. Ilmateenistuse ajaloolised ilmaandmed (Tartu-Tõravere jaam). Autori ülevaade valitud tähtpäevade ning COVID-19, Ukraina sõja ja suuremate spordisündmuste kuupäevadest. Meediamonitooringuga Station tehtud kuupäevaline ülevaade raadio- ja trükimeediast märksõnadega: lähisuhtevägiv* | perevågiv* | paarisuhtevågiv* | koduvågiv* | seksuaalvågiv* | vågist* | vågivallavastas* | naistevastas* | ohvriabi | tugikeskus* | varjupai* | lähenemiskeel* | viibimiskeel* | "Istanbuli konventsioon".